

BG

RO

TR

IT

PL

LT

THE

European Education
by Promoting Religious

Culture

This booklet
is made
with financial support
of European Union
and representing
our opinion

The most important churches

The most important churches in Lithuania

Vilnius Cathedral Basilica of Saints Stanislaus and Vladislaus

The first cathedral in this place was built in the middle of the 13th century. It is believed that after being baptised in 1251 Great Duke Mindaugas erected it here. After Mindaugas' death (1263) cathedral could have been turned into a pagan temple. In 1387, the year in which Lithuania was officially converted to Christianity, a second Gothic style Cathedral with five chapels was begun and eventually constructed at the initiative of Jogaila. The sanctuary was on fire many times, it was rebuilt and restored. Between 1623 - 1636, at the initiative of Sigismund III Vasa and later completed by his son Wladyslaw IV Vasa, the Baroque style Saint Casimir chapel by royal architect Constantino Tencalla was built. Later in 1783 the bishop of Vilnius I. Masalski entrusted the best Vilnius architect of those times L. Stuoka-Gucevicius to reconstruct the Cathedral. And so Cathedral became the most monumental, purest Classicism style building in whole Polish-Lithuanian Commonwealth territory. According to church administrative subordination Cathedral became Basilica in 1922.

Kaunas Cathedral Basilica of the Apostles Saints Peter and Paul

Kaunas Cathedral Basilica is the biggest church in Kaunas and one of the biggest in Lithuania. It is the country's only gothic church of basilica form. The exact date when the first Gothic style church dedicated to apostles Saint Peter and Saint Paul, was built is unknown, but it was first mentioned in written sources in 1413. A painting of Our Lady of Sorrows as well as a 17th century image of the Most Gracious Virgin Mother (Pieta), both associated with special graces, are the oldest pieces of art in this sanctuary. The interior of the church is predominated by the ensemble of seven late Baroque style altars and a lectern (architects Karol Skarulis and Tomasz Podhajski), built in 1775 -1784. Ten canvases by Mykolas Elvyras Andriolis, a famous graphic artist and painter, who took part in 1863 rising, have remained in the Cathedral.

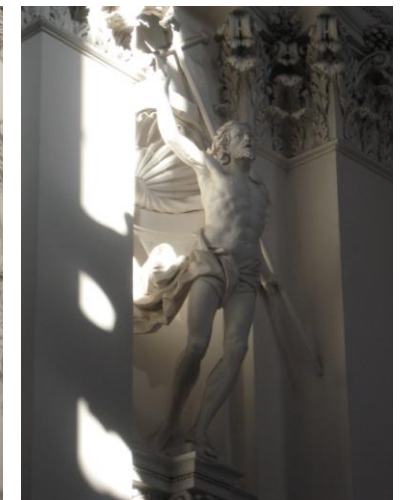
Vilnius Gate of Dawn Chapel of Mary the Mother of Mercy

Gate of Dawn was one of 9 defensive gates built in Vilnius, it was first mentioned by Sigismund the Old in 1514. There was a tradition of European catholic cities to put the image of Virgin Mary Mother in their gates. In 1668 the city council entrusted Carmelite monks to have the warship of an icon of The Blessed Virgin Mary Mother of Mercy and in 1671 a wooden chapel was built for the icon. However, after the chapel had been destroyed by the fire in 1712 - 1715 a brick chapel, that we can see nowadays, was erected. It is a square-shaped (7 x 7 m) two storey building in late Classicism style. Although the image of Virgin Mary was initially uncovered, we can hardly imagine it without a rich silver coating made by Vilnius jewelers. Mary has been crowned with two crowns. There are 40 beams and 12 stars around Mary's head. Moreover, all the walls in the chapel are covered with votive amulets (symbols of a person's gratitude) - there about 8000 of them today.

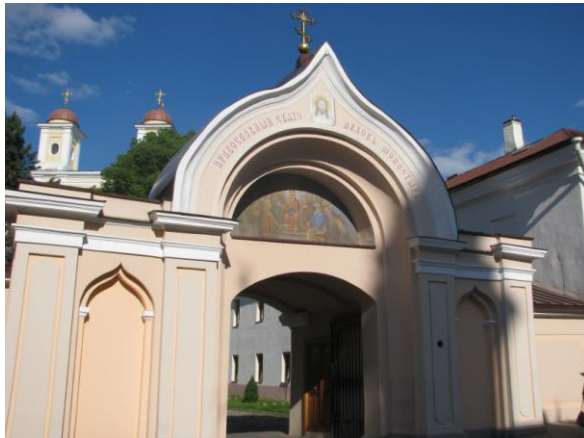

St. Peter and St. Paul's Church in Vilnius

St. Peter and Paul's Church was started to be built by the architect from Kraków John Zaoro's project on the initiative of the hetman and Vilnius Voivode Michal Kazimierz Pac in summer, in 1668. Although the exterior of the church is not very impressive, the well-thought internal equipment redeems the shortcomings of the better architecture. It was calculated that the interior of the monument is decorated with over 2000 reliefs and sculptures. One of the most interesting and valuable interior things of the building is the sculpture of the resurrection of Christ.

Russian Orthodox Church of the Holy Spirit in Vilnius

Orthodox Church of the Holy Spirit was built in 1597. The church was built on the site of a former wooden church. It was rebuilt by architect J. K. Glaubitz in 1749 - 1753 after a fire. It is a Baroque style church in the shape of a Latin cross which is the same as the form of a Catholic church.

The interior of the sanctuary is decorated with 12 paintings of a famous artist Ivan Trutnev. Since 1812 the relics of Orthodox saints Anthony, John and Eustatius have been kept in a special reliquary in the center of the church. They were tortured and executed by pagans in 1347 for becoming Christians and taking Orthodox faith.

Russian Orthodox Church of St. Nicholas in Vilnius

A church was built instead of a wooden church by the second wife of Grand Duke of Lithuania Algirdas Julianija in about 1350. In 1514 hetman Konstanty Ostrogski received a permission from the King Sigismund I to build a new church on an old stone foundation, which was called the Great Nicolas' Church. The church is a former Gothic church. Gothic vaults of the crystal are preserved. In the facade you can also see the Gothic elements. The church is decorated with a high bell tower.

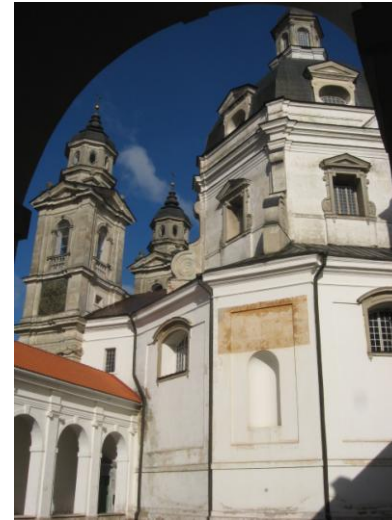

Požaislis Church of the Visitation of the Blessed Virgin Mary and Monastery

Following the permission of Pope Alexander VII and the general of the order of Camaldoli it was started to establish monasteries in Pažaislis, in 1664 the founding act was signed, in 1667 the cornerstone of the church was blessed and in 1674 - the church itself. In 1712 all work was completed. The idea of Paco was implemented by the artists from Italy: Frediani, brothers Putin, Paloni, Merlin and Volšeidas, Rosi. The buildings are arranged

along the axis, starting with the Great gate and ending with the eremitorio bell tower. All buildings are located according to the strict mirror symmetry principle. The main focus of the ensemble is a church. It is the baroque church of the Latin cross plan and it has a hexagonal dome of 53 meters high (with the lamp and the Cross). A sundial is equipped in the South facade.

St. Joseph's Church in Kėdainiai

Kėdainiai St. Joseph's Church and its belfry was began by Carmelite monks in 1766. The church was built in a shape of a cross and its exterior is decorated by small domes and towers that are common for wooden Lithuanian churches. The worst times for the sanctuary were during the soviet period. In 1963 - 1991 the church was closed, and on January 23rd , 1963 it was given to the company making electrical appliances. Most of its valuable things were taken to the Museum of Atheism in Vilnius. The church was closed for believers, then in 1991 it was restored by Dainius Juozenas and St Joseph was chosen as its patron.

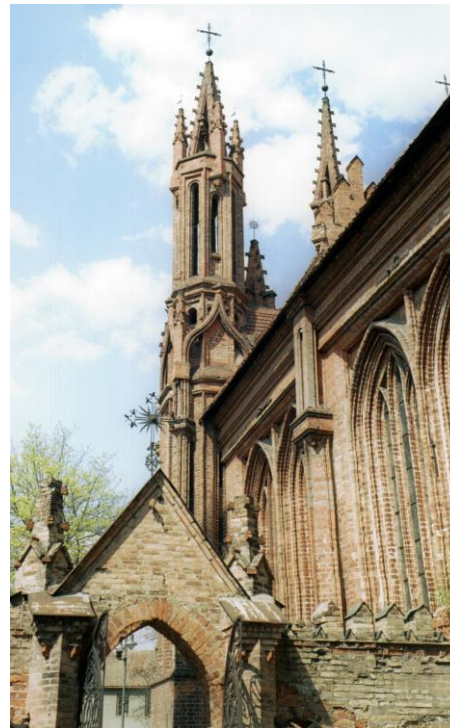
Vilnius Holy Spirit Church

The first church (or a chapel) was built around 1323. A brick church was built and given to the Dominican monastery located near on the Lithuanian Grand Duke Alexander's initiative in 1501. The church and monastery were burned more than once and in 1679 - 1688 they were restored and reconstructed. In 1770 the church was again rebuilt and extended. Two towers, a dome, a choir, altars and a portal were constructed, too. The baroque church, of the Latin cross plan, has two towers and is in basilica-style, with an elliptical dome. There are three naves separated by pillars, coated cylindrical vaults inside. There are 16 altars. The eighteenth century organ is one of the oldest in Lithuania.

St. Anne's Church in Vilnius

St. Anne's Church is a late (the so-called flaming) Gothic masterpiece. It was created by Jagiellonian architect Benedikt Rejt in 1495 - 1500. 33 kinds of bricks were used for its decoration. According to the art critic Vlad Drema's view, the old coat of arms of Lithuania – Gedimina's poles is highlighted in the facade composition. The altars of the church are in baroque style and the vaults are from the beginning of twentieth century.

Svarbiausios Lietuvos bažnyčios

Vilniaus Šv. Stanislovo ir Šv. Vladislovo arkikatedra bazilika

Pirmoji katedra šioje vietoje buvo pastatyta XIII a. viduryje. Manoma, kad 1251 metais priėmęs krikštą ją čia įkūrė didysis kunigaikštis Mindaugas. Po Mindaugo mirties (1263 m.) katedra galėjo būti paversta pagonių šventykla. 1387 metais priėmus krikštą Jogailos rūpesčiu buvusios pagonių šventyklos vietoje buvo pastatyta nauja gotikinė bažnyčia su 5 koplyčiomis. Katedra ne kartą degė, buvo remontuojama ir restauruojama. 1623–1636 m. Zigmanto Vazos iniciatyva pastatyta kol kas vienintelio Lietuvos šventojo, Lietuvos globėjo šv. Kazimiero koplyčia (arch. Tenkala ir kiti). 1783 metais Vilniaus vyskupas Ignotas Masalskis pavedė katedrą rekonstruoti geriausiam to meto Vilniaus architektui Laurynui Stuokai-Gucevičiui. Katedra tapo monumentaliausiu, gryniausio klasicistinio stiliaus pastatu visoje Abiejų Tautų Respublikos teritorijoje.

Pagal bažnyčios administracinę priklausomybę – tai Šv. Stanislovo ir šv. Vladislovo arkikatedra bazilika. Bazilikos titulas suteiktas 1922 m. 1925 m. suteiktas arkikatedros vardas.

Kauno Šv. apaštalų Petro ir Povilo arkikatedra bazilika

Kauno arkikatedra yra didžiausia bažnyčia Kaune ir viena didžiausių šventovių Lietuvoje. Tai vienintelė bazilikinio tūrio gotikinė bažnyčia šalyje. Pirmą kartą istoriniuose šaltiniuose Šv. apaštalų Petro ir Pauliaus bažnyčia minima 1413 m. Stebuklingieji Švč. Mergelės Marijos Maloningosios Motinos ir Sopulingosios Dievo Motinos (Pietos) paveikslai, kabantys to paties pavadinimo altoriuose, yra ir patys seniausieji šios šventovės bažnytinio meno kūriniai. Bažnyčios interjere dominuoja vėlyvojo baroko septynių altorių ir sakyklos ansamblis (architektas Karolis iš Skarulių, skulptorius Tomas Podgaiskis), pastatytas 1775–1784 m. Katedroje išlikę dešimt žymaus grafiko, tapytojo ir 1863 m. sukilimo dalyvio Mykolo Elvyro Andriolio drobių.

Aušros Vartų Švč. Mergelės Marijos, Gailestingumo Motinos, koplyčia

Vartai, dabar vadinami Aušros vartais, pirmą kartą paminėti 1514 m. Žygimanto Senojo privilegijoje. Vartuose kabinti Dievo Motinos paveikslus buvo Europos katalikiškų miestų paprotys. 1668 metais Vilniaus valdžia pavedė karmelitams globoti Dievo Motinos atvaizdą, o 1671 m. šiam paveikslui pastatyta medinė koplyčia. 1711 m. sudegus medinei, 1712–1715 m. buvo pastatyta mūrinė, mūsų laikus pasiekusi koplyčia. Tai beveik kvadratinio plano (7x7 m), 1829 m. įgavęs vėlyvojo klasicizmo stiliaus bruožų, dviejų aukštų pastatas. Nors Švč. Mergelės Marijos atvaizdas iš pradžių buvo iškabintas nepadengtas metalo aptaisais, šiandien be jų jis nebeįsivaizduojamas. Marija vainikuota dviem karūnomis. Aplink Marijos galvą yra 40 spindulių ir 12 žvaigždžių. Votais (šiandien jų yra apie 8 000) padengtos koplyčios sienos.

Vilniaus Šv. apaštalu Petro ir Povilo bažnyčia

Šv. Petro ir Povilo bažnyčia pradėta statyti 1668 m. vasara pagal Krokuvos architekto Jono Zaoro projektą Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės etmono ir Vilniaus vaivados Mykolo Kazimiero Paco iniciatyva. Nors bažnyčios išorė nėra labai įspūdinga, architektūros trūkumus atperka gerai apmąstyta vidaus įranga, jai paklūstantis įstabus dekoras. Suskaičiuota, jog paminklo vidų puošia per 2000 reljefų ir skulptūrų. Viena įdomiausių ir vertingiausių pastato interjere yra gerų „Kristaus prisikėlimo“ skulptūra.

Vilniaus Šv. Dvasios cerkvė

Cerkvės statybos pradžia 1597 m. Iš pradžių tai buvo medinis statinys. 1623 m. vietoj medinės cerkvės pradėta statyti mūrinė. Po gaisro 1749 m. cerkvė buvo perstatyta (1749–1753 m. architektas J. K. Glaubicas) ir įgavo barokinio pastato bruožų. Bažnyčios forma lotynų kryžiaus – atitinka katalikų bažnyčios formą. Žymus dailininkas Ivanas Trutnévas šios bažnyčios interjerui nutapė 12 paveikslų. Nuo 1812 m. cerkvėje saugomi kankinių Antonijaus, Joano ir Eustachijaus palaikai. Jie buvo nukankinti pagonių 1347 m. už tai, kad priėmė krikščionybę ir pravoslavų tikėjimą.

Vilniaus Šv. Nikolajaus Stebukladario cerkvė

Apie 1350 m. vietoje buvusios medinės Lietuvos didžiojo kunigaikščio Algirdo antroji žmona Julianija pastatė mūrinę cerkvę. 1514 m. etmonas Konstantinas Ostrogiškis gavo karaliaus Žygimanto I leidimą ant senų akmens pamatų statyti naują cerkvę, kuri pavadinta Didžiąja Nikolajaus cerkve. Cerkvė buvusi gotikinė. Apsidėje yra išlikę gotikiniai krištoliniai skliautai, fasade taip pat galima pamatyti gotikos elementų. Cerkvę puošia aukšta varpinė.

Pažaislio Švč. Mergelės Marijos Apsilankymo bažnyčia ir vienuolynas

Gavus popiežiaus Aleksandro VII ir kamaldulių ordino generolo leidimą Pažaislyje steigti vienuolyną, 1664 m. buvo pasirašytas fundacijos aktas, 1667 m. pašventintas bažnyčios kertinis akmuo, 1674 m. – pati bažnyčia. 1712 m. visi darbai buvo užbaigti. Paco sumanymą įgyvendino iš Italijos pasikviesti menininkai: Fredianis, broliai Putiniai, Palonis, Merlis ir Volšeidas, Rosis. Ansamblio pastatai išdėstyti išilgai ašies, prasidedančios Didžiaisiais vartais ir užsibaigiančios eremitorio vartinės bokštu. Visi pastatai išdėstyti pagal griežtą veidrodinės simetrijos principą. Svarbiausias ansamblio akcentas – bažnyčia. Ji barokinė, lotyniško kryžiaus plano, turi šešiabriaunį 53 m aukščio kupolą (su žibintu ir kryžiumi). Pietų fasade įrengtas saulės laikrodis.

Kėdainių Šv. Juozapo bažnyčia

Kėdainiuose medinę Šv. Juozapo bažnyčią 1766 m. pastatė mieste apsistoję karmelitai. Kryžiaus plano pastatą iš išorės puošia nedideli kupoliukai ir stačiakampiai, kresnų proporcijų bokštai, būdingi Lietuvos medinėms barokinėms bažnyčioms. Pats skaudžiausias bažnyčios gyvavimui buvo sovietmetis. 1963–1991 m. bažnyčia neveikė: 1963 m. sausio 23 d. buvo uždaryta ir perduota elektros aparatūrą gaminančiai gamyklai. Didelė dalis bažnyčios vertybių buvo išvežta į Ateizmo muziejų Vilniuje. 1991 m. ji buvo restauruota pagal architekto Dainiaus Juozėno projektą ir pašventinta Šv. Juozapo vardu.

Vilniaus Šv. Dvasios bažnyčia

Pirmoji bažnyčia (arba koplyčia) buvo pastatyta apie 1323 m. Lietuvos didžiojo kunigaikščio Aleksandro iniciatyva 1501 m. pastatyta mūrinė bažnyčia buvo atiduota šalia įsikūrusiam dominikonų vienuolynui. Bažnyčia ir vienuolynas ne kartą degė, 1679–1688 m. pastatai buvo atstatyti ir rekonstruoti. 1770 m. bažnyčia vėl atnaujinta, išplėsta, pastatyti 2 bokštai, kupolas, choras, altoriai ir portalas. Bažnyčia vėlyvojo baroko stiliaus, lotyniško kryžiaus plano, dvibokštė, bazilikinė, su elipsiniu kupolu. Vidus 3 navų, atskirtų pilioriais, dengtų cilindriniais skliautais. Yra 16 altorių. XVIII a. vargonai – vieni seniausių Lietuvoje.

Vilniaus Šv. Onos bažnyčia

Šv. Onos bažnyčia – tai vėlyvosios (vadinamosios liepsnojančiosios) gotikos šedevras. Ją sukūrė Jogailaičių architektas Benediktas Rejtas 1495–1500 m. Puošybai panaudotos 33 rūšių plytos. Dailėtyrininko Vlado Drėmos nuomone, fasado kompozicijoje išryškintas senasis Lietuvos herbas – Gedimino stulpai. Bažnyčios altoriai yra barokiniai, o skliautai – XX a. pradžios.

The most important churches in Italy

St Peter's Basilica (Vatican City State)

The basilica of San Pietro in Vatican (Papal full correct name Archbasilica Patriarchal Major Dean of St. Peter in the Vatican) is a Catholic basilica of the Vatican City, which is crowned by the monumental Piazza San Pietro.

It is the largest of the papal basilicas in Rome, often described as the largest church in the world.

Basilica of St. John Lateran (Rome)

The Archbasilica Lateran or the Lateran, better known as St. John Lateran is the cathedral of the diocese of Rome, located on the Celio hill, and the official ecclesiastical seat of the Pope, papal contenedovi the Chair or the Holy See.

Cathedral of Milan (Milan)

The Milan Cathedral, symbol of Milan, is dedicated to Santa Maria Rising and is located in the square in the center of the city. Area is the fourth largest church in Europe, after St. Peter in the Vatican, Saint Paul's in London and the cathedral of Seville.

Cathedral of Santa Maria del Fiore (Florence)

The Cathedral of Santa Maria del Fiore is the cathedral of Florence, overlooking the Piazza del Duomo.

The dome of the cathedral was designed by Brunelleschi and the facade was completed in the late seventeenth century.

Basilica di San Marco (Venice)

The Basilica of San Marco is a unique monument to the richness of its history, the grandeur of its facade and its interior, wonderful laboratory in which they have operated for centuries the great Italian and European artists.

The Byzantine character that distinguishes it appears especially in large mosaics that tell the stories of San Marco, but the episodes of the Old and New Testament.

Monreale Cathedral (Monreale)

The Cathedral of Monreale, dedicated to Santa Maria Nuova, was built in 1174 by William II d'Altavilla. Archbishop's seat is attached to a large ex-monastery of the Benedictine coming from Cava de 'Tirreni.

Cathedral of Siena (Siena)

The Metropolitan Cathedral of Santa Maria Assunta is the cathedral of Siena, located in the square. Built in Romanesque-Gothic Italian, is one of the most significant churches in this style made in Italy.

Basilica of Santa Maria Maggiore (Rome)

The basilica of Santa Maria Maggiore, also known as Santa Maria snow or Liberian Basilica (named after the traditional founder, Pope Liberius), is one of four papal basilicas of Rome. Placed on top of the Esquiline Hill, is the only one to have retained the primitive early Christian structure, albeit enriched by successive additions.

Monastery of the Certosa (Pavia)

The Certosa di Pavia Gra-Car (Gratiarum Chartusia) is a Cistercian monastery and shrine of the Blessed Virgin Mary Mother of Grace, located in the homonymous municipality located about 8 km north of Pavia. The monument, dating from the fourteenth century, was built in late Gothic Italian.

On July 7, 1866 the monastery was declared a national monument Italian becoming the property of the Kingdom of Italy before and after the Italian state.

Basilica di San Francesco (Assisi)

The Basilica of San Francesco in Assisi, is the place that preserves since 1230 and houses the mortal remains of the seraphic saint.

In 2000, along with other Franciscan sites in the neighborhood, the church was included in the UNESCO World Heritage List.

Svarbiausios Italijos bažnyčios

Šv. Petro bazilika (Vatikanas)

Šv. Petro bazilika – pagrindinė Romos katalikų bažnyčios šventovė Romoje, Vatikano mieste – valstybėje. Bazilika stovi didingoje Šv. Petro aikštėje, dažnai apibūdinama kaip didžiausia bažnyčia pasaulyje.

Laterano Šv. Jono bazilika (Roma)

Laterano Šv. Jono bazilika - tai Romos vyskupijos katedra, pastatyta ant Celio kalvos, aukščiausia pagal rangą Romos katalikų bažnyčia, visų Romos ir pasaulio bažnyčių motina, kurioje stovi popiežiaus sostas.

Milano katedra (Milanas)

Milano katedra - šio miesto simbolis. Ji stovi pačiame miesto centre ir skirta Šv. Marijai pašlovinti. Ši šventovė yra ketvirta pagal dydį bažnyčia Europoje.

Santa Maria del Fiore katedra (Florencija)

Santa Maria del Fiore yra Florencijos katedra stovi Piazza del Duomo aikštėje. Katedros kupolas buvo suprojektuotas architekto Brunelleschi , fasadas užbaigtas XVII amžiuje.

Šv. Marko bazilika (Venecija)

Šv. Marko bazilika yra unikalus istorijos turtingumo paminklas, jos fasado didingumas ir jos interjero puošnumas – tai nuostabi laboratorija, kurioje per amžius dirbo garsiausiai Italijos ir Europos menininkai.

Bazilikos bizantiškasis stilius ryškiausias mozaikose, kuriose pavaizduota ne tik šv. Marko gyvenimo istorija, bet ir epizodai iš Senojo bei Naujojo Testamento.

Monrealio katedra (Monrealis)

Monrealio Katedra, skirta Švenčiausios Mergelės Marijos ėjimui į Dangų, buvo pradėta statyti Viliamo II d'Altavilla 1174 m. Prie katedros prisišlijęs benediktinų vienuolynas. Jo kiemelis – vienas puošniausių ir turtingiausių pasaulyje.

Sienos katedra (Siena)

Sienos katedra, skirta Švenčiausios Mergelės Marijos Ėjimui į Dangų, yra viena iš svarbiausių romėnų gotiškuoju stiliumi pastatytų bažnyčių Italijoje.

Santa Maria Maggiore bazilika (Roma)

Santa Maria Maggiore bazilika, dar žinoma kaip Dievo Motinos arba Liberijaus bazilika (pavadinta įkūrėjo popiežiaus Liberijaus garbei), yra viena iš keturių popiežiaus bazilikų Romoje. Pastatyta ant Esquiline kalvos, vienintelė išsaugojusi ankstyvąją krikščionišką struktūrą.

Certosa vienuolynas (Paduja)

Certosa di Pavia Gra - Car (Gratiarum Chartusia) vienuolynas ir Palaimintosios Marijos Motinos relikvinė, įsikūrę apie 8 km į šiaurę nuo Padujos. Tai XIV a. vėlyvosios gotikos stiliaus architektūros paminklas.

1866 m. vienuolynas buvo paskelbtas nacionaliniu Italijos paveldo paminklu.

Šv. Pranciškaus bazilika (Asyžius)

Šv. Pranciškaus bazilikos Asyžiuje kriptoje nuo 1230 m. saugomi šventojo palaikai. 2000 m. bažnyčia įtraukta į UNESCO saugomų kultūros paveldo objektų sąrašą.

Famous mosques of Turkey

Mosque

A mosque is a place of worship for followers of Islam. The mosque serves as a place where Muslims can come together for salah (prayer) as well as a center for information, education, and dispute settlement. The imam leads the prayer. Many mosques have elaborate domes, minarets, and prayer halls.

Sultanahmet (The Blue Mosque)

This 17th century mosque, facing the Hagia Sophia, is famous for its beautiful blue tile work ornamenting its interior walls. Its surrounding six slim minarets distinguish it from other mosques which normally have two or four minarets. The mosque was built in seven years between 1609-1616 by the architect Mehmet Aga with the order of Sultan Ahmed I and became the most important mosque of the city, right in the

Sultanahmet square.

Ayasofya Mosque

The Church of the Holy Wisdom, known as Hagia Sophia (Ἁγία Σοφία) in Greek, Sancta Sophia in Latin, and Ayasofya or Aya Sofya in Turkish, is a former Byzantine church and former Ottoman mosque in Istanbul. Now a museum, Hagia Sophia is universally acknowledged as one of the great buildings of the world.

Suleymaniye (the Magnificent) Mosque

This outstanding piece of architecture was built in the 16th century by the famous Ottoman architect Mimar Sinan for Sultan Süleyman the Magnificent. Standing on a hilltop of the ancient city over the Golden Horn, it contributes gracefully to the city's skyline. The tombs of the Sultan, his wife Hürrem and Mimar Sinan are found within its compounds. It is the largest mosque of Istanbul with four minarets.

Eyup Sultan Mosque

The first mosque built after the conquest of Istanbul, the great Mosque of Eyüp lies outside the city walls in Eyüp district, near the Golden Horn, at the supposed place where Eyüp (Eyyub el Ensari), the standard bearer of the Prophet Muhammed, died in the Islamic assault on Constantinople (Istanbul) in 670. Today it's considered as the second place of pilgrimage for Muslims after Mecca.

The mosque is located on the shores of the Bosphorus in Ortaköy district. It was built in 1853 by the royal architect Nikogos Balyan, during the reign of Sultan Abdulmecid, and named as Büyük Mecidiye mosque. The mosque is designed in Baroque style and has a fine location. It is composed of intimate rooms and a private area for the sultans. The wide and tall windows were designed to let in light from all around the Bosphorus.

Ortaköy mosque

Selimiye Mosque and Social Complex

The square Mosque with its single great dome and four slender minarets, dominates the skyline of the former Ottoman capital of Edirne. Sinan, the most famous of Ottoman architects in the 16th century, considered the complex, which includes madrasas (Islamic schools), a covered market, clock house, outer courtyard and library, to be his best work. The interior decoration using Iznik tiles from the peak period of their production testifies to an art form that remains unsurpassed in this material. The complex is considered to be the most harmonious expression ever achieved of the Ottoman külliye, a group of buildings constructed around a mosque and managed as a single institution.

Yesil Cami (The Green Mosque)

The Yesil Cami is part of a large complex built by Sultan Mehmet and completed in 1420. The complex is one of the last in a series of royal mosque complexes in Bursa starting with the Orhaniya in the fourteenth century and ending with the Muradiye completed in 1447. The complex includes a mosque, madrasa, bath house, soup kitchen and the tomb of Mehmet.

The Great Mosque

The Great Mosque (Ulu Cami) was built by Bayezid I after the Nicopolis (Nigbolu) victory. After being burnt down by Timur in 1402, the building was damaged by fires in 1493 and 1889 and by earthquake in 1855 and restored extensively after the earthquake (architect, Parvillée) and in 1959.

Konak Mosque

This small, ornate Ottoman mosque was built around 1755. Incredibly small compared to the grand mosques of İstanbul, this center of prayer offers a quaint, unique spot for a photo and or prayer.

Hisar Mosque

Izmir's biggest and the most magnificent mosque Constructed between 1592 and 1598 A gallery of 7 domes surrounds the open courtyard Had been restored several times during 19th and 20th century and has therefore has some European influences

Svarbiausios Turkijos bažnyčios

Mečetė

Mečetė – islamo išpažinėjų maldos vieta. Tai vieta, kurioje musulmonai meldžiasi. Taip pat tai yra informacijos, švietimo ir ginčų sprendimo centras.

Sultanahmet (Mėlyna mečetė)

Ši XVII amžiaus mečetė garsėja savo gražiomis mėlynomis plytelėmis, kurios puošia vidaus sienas. Šeši ploni minaretai išskiria ją iš kitų mečečių, kurios paprastai turi du arba keturis minarethus. Ši mečetė Sultan Ahmed I įsakymu buvo pastatyta architekto Mehmet Aga per septynerius metus (1609-1616 m.) ir tapo svarbiausia miesto šventove.

Ayasofya mečetė

Šventosios Išminties bažnyčia, graikiškai žinoma kaip Hagia Sophia (Ἁγία Σοφία), lotyniškai - Sancta Sophia, turkiškai - Ayasofya ar Aya Sofijos. Tai buvusi Bizantijos bažnyčia bei Osmanų mečetė Stambule. Dabar šiame pastate yra muziejus. Sofijos soboras yra vienas didžiausių pastatų pasaulyje.

Suleymaniye (Didingoji mečetė)

Šis išskirtinis architektūros kūrinys pastatytas XVI amžiuje garsaus Osmanų architekto Mimar Sinan sultonui Süleyman Didingajam. Stovint ant senovinio miesto kalvos, virš Auksinio Rago (Golden Horn), galima žavėtis grakščia miesto panorama. Sultono, jo žmonų Hürrem ir Mimar Sinan kapai yra teritorijos viduje. Tai yra didžiausia mečetė Stambule su keturiais minaretais.

Eyup (Sultono mečetė)

Tai pirmoji mečetė, pastatyta po Stambulo užkariavimo. Didžioji Eyüp mečetė yra už miesto sienų, Eyüp'o rajone, netoli Auksinio Rago. Tai vieta, kur Eyüp (Eyyub el Ensari), pranašo Muhammedo etalonas-nešėjas, 670 metais mirė kovodamas dėl islamo Konstantinopolyje. Šiandien Stambulas laikomas antra po Mekos musulmonų piligrimystės vieta.

Ortaköy mečetė

Mečetė įsikūrusi Ortakoy rajone ant Bosforo krantų. Ji 1853 metais buvo pastatyta (sultono Abdulmecid'o karaliavimo metais) karališkojo architekto Nikogos'o Balyan'o bei pavadinta Buyuk Mecidiye mečete. Baroko stiliaus mečetė yra įsikūrusi gražioje vietoje. Ją sudaro jaukūs kambariai ir privatus plotas sultonams. Platūs ir aukšti langai buvo sukurti tam, kad apšviestų viską aplinkui.

Selimiye mečetė ir Visuomeninis kompleksas

Su vienu dideliu kupolu ir keturiais lieknais minaretais, kvadrato formos mečetė dominuoja buvusios Osmanų Edirne sostinės panoramoje. Sinan, garsiausias XVI amžiaus Osmanų architektas, Visuomeninį kompleksą, kuris apima madrasą (Islamo mokyklą), stogu dengtas turgavietes, laikrodžio bokštą, išorinį kiemą ir biblioteką, laiko savo geriausiu darbu. Interjero dekoravimas, naudojant izonik plyteles jų gamybos piko laikotarpiu, liudija apie nepralenkiamą meno formą.

Yesil Cami (Žalia mečetė)

Yesil Cami yra didelis kompleksas, kurį 1420 metais pastatė sultonas Mehmet'o. Kompleksas yra vienas iš paskutiniųjų karališkųjų mečečių kompleksų Bursoje. Pastatas apima mečetę, madrasą, pirčių kompleksą ir Mehmet'o kapą.

Didžioji mečetė

Didžioji mečetė (Ulu Cami) buvo pastatyta Bayezid'o I po Nikopolis'o (Nigbolu) pergalės. Vėliau, 1402 metais, ji buvo sudeginta. Pastatas 1493 m. ir 1889 m. buvo suniokotas gaisro, o 1855 m. - žemės drebėjimo. 1959 metais mečetė buvo atstatyta architekto Parvillee.

Konak mečetė

Ši maža, puošni Osmanų mečetė buvo pastatyta apie 1755 metus. Neįtikėtina maža, lyginant su didžiosiomis mečetėmis Stambule.

Hisar mečetė

Didžiausia ir didingiausia Izmiro mečetė buvo pastatyta apie 1592 – 1598 m. 7 kupolų galerija, kuri supa atvirą kiemą, XIX ir XX a. buvo atkurta keletą kartų ir iki šiol daro didelę įtaką Europai.

Izmir's biggest and the most magnificent mosque Constructed between 1592 and 1598 A gallery of 7 domes surrounds the open courtyard Had been restored several times during 19th and 20th century and has therefore has some European influences

The most important churches in Poland

Church of St Michael the Archangel in Uzarzewo

The church was probably built in 12th century of the Royal Foundation. Originally it was a wooden church which was demolished in 1749. The same year Felicjan Niepruszewski built a new temple of timber-frame construction. In 1869 a new wooden tower was built. Later on in 1900 a brick chapel and sacristy was built with the support of Żychliński family founders-contemporary heirs of Uzarzewo.

The church has one nave, hall, and barrel vault. The main altar is Gothic while the two side chapels are Baroque. The interior contains the image of Our Lady of Snows and the statue of St Theresa.

Roman catholic wooden church in Wierzenica

The oldest historic building in the municipality of Swarzędz. In the register since 1932. It is situated on the trail around the wooden churches of the Zielonka Forest. The church houses a curved neoclassical tomb of the philosopher August Cieszkowski by Theophilus Anthony Madeyski Lenartowicz dating back to 19th century. Inside there is the Cieszkowski's family chapel in the Zakopane style which is rare in Wielkopolska. Bronze doors designed by Lenartowicz from 1872.

The cross at the top of the chapel resembles Cieszkowski's family coat of arm.

Corpus Christi Church

A strange legend attaches to the church, involving the theft and unsavoury use of three communion wafers. The unfortunate wafers were later found on the common, and King Władysław Jagiełło had the Gothic Church of Corpus Christi erected on the spot. Construction ended in 1470 and renovations were added during the Baroque period. Points of interest include paintings of Jagiełło and queen.

Hedwig from 1685, the high altar by Pompeo Ferrari and the baroque chapel of the Virgin Mary. To this day, Corpus Christi processions are remarkably colourful and impressive, with the local houses brightly decorated and women and girls wearing Bamberg costumes.

St Martin Church

First mention of the church standing on the site dates from 1252 though it owes its current Gothic look from 16th century. Although it was Poznań's most damaged church in WWII its interior is still a sight to behold. The wooden Gothic sculpture of the Madonna in the

nave dates back to 1510 and the Gothic Silesian altar triptych is from 1498. Interesting place worth of seeing is the grotto that stands outside the church, built in 1911 after the vicar Tadeusz Wierbiński was miraculously cured of blindness by the healing waters of Lourdes.

St Adalbert Church

This small, uniquely shaped Gothic building was constructed in the early 15th century and is notable for its adjacent wooden belfry and Art Nouveau murals. The high altar features a Late Gothic relief of the assumption of the Holy Mary and the other Altars are manneristic dating back from around 1630. Since 1923 it has held the crypt of Eminent Citizens of Wielkopolska, the resting place of Józef Wybicki, who wrote the words of national anthem, and the urn containing General Jan Henryk Dąbrowski's heart. The church also contains the sarcophagus of Karol Marcinkowski, the famous doctor and social activist. Every Christmas, visitors come to see the nativity scene with its mechanical figures of Polish kings, scholars, artists, and other national heroes.

Cathedral in Poznań

The Poznań Cathedral, named for Peter and Paul Cathedral. The original version was erected in 968 on the same spot as today's existing Gothic structure. The building itself has been destroyed, rebuilt and remodeled numerous times, and every renovation added a new style to the cathedral: a 1622 fire resulted in a Baroque finish, while a 1722 fire meant a change to the neo-classicist style.

During the 1945 battle 65 % of the cathedral was burned down. This tragedy proved prophetic, as the fire exposed the cathedral's Gothic elements and to it being restored in the manner visitors see today. Surrounding the interior are 12 different chapels, including the Chapel of the Holy Sacrament.

The Golden Chapel was designed as the mausoleum of the first Polish monarchs and houses the sarcophagus of Mieszko I and Bolesław Chrobry.

The Gniezno cathedral

It is regarded as the spiritual home of Poland's former monarchy. It is here Poland's first five kings were crowned. Originally built between 1324 and 1370 .It houses the silver sarcophagus of St Adalbert, considered the most important relic in the country, the silver coffin

is balanced on six eagles and carried on the figures of the priest, peasant, townsman and a knight. The most famous attraction is the 'Gniezno doors' a pair of winged bronze doors dating from the 12th century. The doors feature 18 panels each masterfully engraved with scenes from the life of St Adalbert.

St Stanislaw Parish church in Poznań

Built in 17th century by Jesuits an order called upon to fight reformation. One of the most beautiful Baroque churches in Poland. The interior contains note worthy false dome,

illusionist painting by Stanislaw Wróblewski, the High Alter by Pompeo Ferrari and famous organs by Friedrich Ladegast from 19th century. Over the gate the figure of Ignatius Loyola of Spain the first general of The Jesuits order carried on the wings of the eagle trampling a snake.

Franciscan Church

This late Baroque church was built in 1674-1728 to the project of Poznań architect Jan Koński, its interior featuring numerous sculptures as well as paintings on walls, vaults, and domes of both chapels. The Chancel houses oak, incrustrated choir stalls highly decorated with intarsia. 23 Old Polish portraits, including a dozen or so coffin ones, have survived to this day.

Church of St John of Jerusalem outside the walls

This late Romanesque one nave church, constructed at the turn of the 12 th and 13th centuries is-next to cathedral- Poznań's second oldest monument. It is also the first building to have been built in Wielkopolska and one of the firsts of this type in Poland. The seat of Knights of St John of Jerusalem- order who came to Poland from Malta. Due to this fact , the lake situated nearby is named The Malta Lake just after the former place of residence of Knights of St John of Jerusalem order.

Svarbiausios Lenkijos bažnyčios

Arkangelo Mykolo bažnyčia Uzarzeve

Bažnyčia, remiant Karališkajai Fundacijai, buvo pastatyta XII amžiuje. Iš pradžių ji buvo medinė, kurią 1749 m. sunaikino. Tais pačiais metais Felicjanas Niepruševskis pastatė naują, medinių rėmų konstrukcijos, šventovę. 1869 m. buvo pastatytas naujas medinis bokštas. Žychlinskių (Uzarzevo įkūrėjų) šeimai remiant, 1900 m. buvo pastatytos mūrinė koplyčia bei zakristija.

Bažnyčioje yra viena nava, salė ir skliautai. Pagrindinis altorius yra gotikinis, o dvi šoninės koplyčios - barokinės. Interjerą puošia Motinos paveikslas ir Šventosios Teresės statula.

Katalikiška medinė bažnyčia Vierzenicoje

Tai seniausias istorinis pastatas Svarzedzo savivaldybėje. Jis registruotas 1932 m. Šventovė glaudžia filosofo Augusto Cieškovskio XIX a. kapą. Viduje yra Cieškovskio šeimos Zakopane stiliaus koplyčia - retenybė Didžiojoje Lenkijoje. Šventovę puošia 1872 m. Lenartovičiaus suprojektuotos bronzinės durys.

Kryžius virš koplyčios primena Cieškovskių šeimos herbą.

Dievo Kūno bažnyčia

Apie šią koplyčią sklendo keista legenda, susijusi su Komunijos vagyste ir jos neteisėtu panaudojimu. Toji Komunija vėliau buvo rasta pievoje. Toje vietoje Vladislavas Jogaila pastatė gotikinio stiliaus Dievo Kūno bažnyčią. Statybos pasibaigė 1470 m. Vėliau, baroko epochoje, buvo kelis kartus renovuota. Verti dėmesio yra Jogailos ir karalienės paveikslai.

Aukštesnysis altorius bei Mergelės Marijos koplyčia suprojektuoti Pompėjaus Ferrari. Iki šios dienos Dievo Kūno procesijos yra nepaprastai spalvingos ir įspūdingos: namai yra ryškiai puošiami, o moterys ir merginos dėvi Bambergo kostiumus.

Šv. Alberto bažnyčia

Šis mažas ir unikalios formos gotikinis pastatas buvo suprojektuotas ankstyvajame XV a. ir žinomas dėl medinės varpinės bei Art Nouveau (Naujasis menas) freskų. Aukštesniajam altoriui yra būdingas gotikinis reljefas, vaizduojantis Šventosios Marijos ėmimą į dangų. Kiti altoriai yra menerizmo stiliaus ir buvo suprojektuoti apie 1630 m. Nuo 1923 metų bažnyčioje yra žymių Didžiosios Lenkijos žmonių kriptas, kurioje amžino poilsio atgulė Lenkijos himno žodžių autorius Jozefas Vybickis. Taip pat joje yra urna su generolo Jano Henriko Dabrovskio širdimi. Bažnyčioje yra ir Karolio Marcinkovskio, žymaus daktaro ir visuomeninio veikėjo, sarkofagas.

Per kiekvienas Kalėdas lankytojai ateina pasidžiaugti Prakartėle su mechaninėmis Lenkijos karalių, mokslo žmonių, menininkų ir kitų valstybės didvyrių figūrėlėmis.

Šv. Martyno bažnyčia

Pirmą kartą bažnyčia buvo paminėta 1252 m. Labiausiai ši šventovė pasižymi savo gotikine išvaizda. Ši Poznanės bažnyčia labiausiai nukentėjo II Pasaulinio karo metu, tačiau jos kvapą gniaužiantis interjeras išliko. Madonos medinė gotikinė skulptūra paminėta 1510 m. o gotikinis Silezietiškas altorius - 1498 m. 1911 m., po to, kai stebuklingai (pasitėpus gydančiu Lurdo vandeniu) praregėjo aklas vikaras Tadeušas Vierbinskis, šalia bažnyčios buvo pastatyta grotą.

Poznanės katedra

Poznanės Šv. Petro ir Povilo katedra. 968 m., toje pačioje vietoje kaip ir dabartinė gotikinė katedra, pastatyta pirmoji šventovė. Pats pastatas buvo naikintas, atstatomas ir renovuojamas daugybę kartų. Kiekviena renovacija pridėdavo naujų stilių katedrai: 1622-ųjų gaisras reiškė baroko pabaigą, o 1722-ųjų gaisras atnešė neo-klasicizmą.

1945 m. kovos metu sudegė 65% katedros. Ši tragedija vis dėlto buvo lemtinga, kadangi ugnis atidengė katedros gotikinius elementus ir jie buvo restauruoti taip, kaip mes matome juos šiandien. Vidus yra apsuptas 12 skirtingų koplyčių.

Auksinė koplyčia buvo suprojektuota kaip pirmųjų Lenkijos karalių mauzoliejus. Joje yra Mieško I ir Boleslovo Narsiojo (Boleslav Chrobry) sarkofagai.

Gniezno katedra

Katedra yra vertinama kaip buvusios monarchijos Lenkijos dvasiniai namai. Joje buvo karūnuoti pirmieji penki Lenkijos karaliai. Pastatyta apie 1324 ir 1370 m. Joje yra Šv. Alberto sidabrinis sarkofagas, laikomas svarbiausia valstybės relikvija. Sidabrinis karstas stovi ant šešių erelių, nešamų ant kunigo, valstiečio, miestiečio ir riterio pečių. Žymiausias yra „Gniezno durys“, pagamintos XII a. Durys sudarytos iš 18 plokščių, kuriose išgraviruotos scenos iš Šv. Alberto gyvenimo.

Šv. Stanislovo parapijos bažnyčia Poznanėje

Bažnyčią XVII a. pastatė Jėzuitai, kurie buvo pakviesti kovoti su reformacija. Tai viena gražiausių barokinių bažnyčių Lenkijoje. Vidus papuoštas įspūdingu netikru kupolu, išpieštu iliuzionistiniu Stanislovo Vroblevskio piešiniu. Altorius suprojektuotas Pompėjaus Ferrari. Garsūs ir XIX a. vargonai. Virš vartų yra Ignacijaus Loyolos, pirmojo Jėzuitų ordino generolo, figūra. Ją, trypdamas gyvatę, ant savo sparnų neša erelis.

Šv. Jono iš Jeruzalės bažnyčia

Vėlyvojo romantinio stiliaus bažnyčia pastatyta XII-XIII a. Po Poznanės katedros ji yra seniausia šventovė Lenkijoje. Tai pirmas tokio tipo pastatas šioje šalyje. Ši šventovė yra Šv. Jono iš Jeruzalės riterių ordino, atvykusio iš Maltos, buveinė. Būtent dėl to šalia esantis ežeras, buvusios Šv. Jono iš Jeruzalės Riterių ordino buveinės garbei, pavadintas Maltos ežeru.

Pranciškonų bažnyčia

Ši vėlyvojo baroko bažnyčia pastatyta apie 1674-1728 metais. Ją projektavo Poznanės architektas Janas Konskis. Jos interjerą puošia daugybė skulptūrų bei piešinių ant sienų, skliautai, abiejų koplyčių kupolai. Iki šių dienų šioje bažnyčioje išliko 23 seni lenkų portretai.

The most important churches in Bulgaria

Early Bulgarian churches were built on lands even before Bulgarians converted to Christianity in IX century. The hundred Bulgarian monasteries and churches have preserved the unique example of the Bulgarian iconography, icon - painting and wood - carving. All of them are part of the Bulgarian cultural and historical heritage of the past and cradle of faith, as well as world masterpiece, manuscripts and relics.

Bulgarian churches have been built in the Orthodox style and richly decorated with icons and murals by distinguished icon painters. Christianity was one of the main reasons for the preservation of the Bulgarian identity during the Ottoman Yoke. Many Bulgarian churches were destroyed during that period but, still, a surprisingly large number of churches survived and can be seen

Alexander Nevsky Cathedral - Sofia

The Alexander Nevsky Cathedral is in the capital of city of Bulgaria. It is built in Neo-Byzantine style and serves as the cathedral church of the Patriarch of Bulgaria. The Alexander Nevsky Cathedral is one of the largest Eastern Orthodox cathedrals in the world, as well as one of Sofia's symbols and primary tourist attraction. The Cathedral occupies an area of 3,170 square meters and can hold 10000 people inside. The Alexander Nevsky Cathedral is a cross-domed basilica featuring an emphasized central dome. The cathedral gold - plated dome is 45 m. high, with the bell tower reaching 53 m. The temple has 12 bells with total weight of 23 tons, the heaviest weighing 12 tons and the lightest 10 kilograms. The interior is decorated with Italian marble in various colors, Brazilian onyx, and other luxurious materials.

Church of Saint George - Sofia

The Church of Saint George is an Early Christian red brick rotunda that is considered the oldest building in Sofia. It is situated behind the Sheraton Hotel, amid remains of the ancient town of Serdica. Built by the Romans in the 4th century, it is mainly famous for the 12th-14th century frescoes inside the central dome. Three layers of frescoes have been discovered, the earliest dating back to the 10th century.

Hagia Sophia Church - Sofia

The Haghia Sophia Church is the second oldest church in the Bulgarian capital Sofia, dating to the 6th century. The Church was built on the site of several earlier churches and places of worship dating back to the days when it was the necropolis of Roman town Serdica. In the 2nd century, it was the location of the Roman theatre. During the Ottoman rule it served as a mosque.

The present building is a cross basilica with three altars. The floor of the church is covered with complex Early Christian ornamental or flora and fauna - themed

mosaic. The Hagia Sophia Church stands in the middle of the ancient necropolis. St. Sophia represents divine wisdom rather than a historical saint, icons within the church depict Sophia as a woman standing above three other women representing faith, hope, and love.

St. Nedelya Church

Holy Sunday Church is a Medieval Orthodox church that has suffered destruction through the ages and has been reconstructed many times. The present building of the temple is among the landmarks in Sofia. Around 1460, the remains of Serbian king Stephen Milutin were carried to Bulgaria and were stored in various churches and monasteries until being transferred to Saint Nedelya after it became a bishop's residence in the 18th century. A new belfry was erected to accommodate the 8 bells given to the church as a present by Knyaz Dondukov-Korsakov. The church was razed in the assault that claimed over 150 victims. After the assault, the church was restored to its modern appearance in 1933.

St. St. Constantine and Helena church- Plovdiv

It is considered to be among the oldest churches in the city. It was built in 337 at the sight of an ancient pagan temple in the acropolis on one of the fortified hills. The church was named after Emperor Constantine the Great and his mother Elena. During the years, the building was destroyed and rebuilt

several times. Its current edifice was constructed in 1832 with the help of local patriots. Its magnificent frescoes and icons were painted by masters of one of the most famous Bulgarian National Revival painter Zahari Zograf who lived and worked in Plovdiv between 1836 and 1840.

Rila Monastery

Rila Monastery was founded in the 10th century by St John of Rila, a hermit canonized by the Orthodox Church. Today, he is honored as the patron saint of the Bulgarian people and as one of the most important saints in the Bulgarian Orthodox Church. His ascetic dwelling and tomb became a holy site and were transformed into a monastic complex which played an important role in the spiritual and social life of medieval Bulgaria. Destroyed by fire at the beginning of the 19th century, the complex was rebuilt between 1834 and 1862. A characteristic example of the Bulgarian Renaissance (18th–19th centuries), the monument symbolizes the awareness of a Slavic cultural identity

following centuries of occupation.

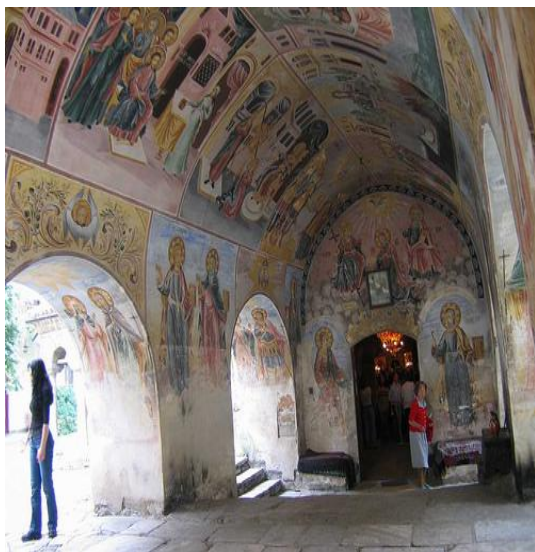
Rila Monastery, the oldest in the Slav world and still the largest active religious center in Bulgaria, is first and foremost an exceptionally fine artistic complex, in which architecture and painting merge harmoniously. Apart from this, it has been for centuries the seat of the development, preservation, and diffusion of Slav religious culture in all its various manifestations, including literary and artistic, and it became the symbol of Bulgarian cultural identity.

Bachkovski Monastery

Bachkovski Monastery is the second largest monastery in Bulgaria and one of the oldest Eastern Orthodox monasteries in Europe. It is located in the Rodopi Mountains on the right bank of the Chepelare River 189 km from Sofia and just 29 km south of Plovdiv. This monastery has interesting combination of Bulgarian, Greek, Byzantine and even Georgian influence. The museum of the monastery has different objects from its long and turbulent past. Some of the items include the sword of Friedrich Barbarossa, a sultan's firman from 1452, wood - carved cross with miniatures and many other artifacts. Besides it is also the resting

place of the last medieval Patriarch Evtimiy (1375 - 1393) who was exiled by the Turks. Now the monastery is not active.

The monastery was found in 1083 by Byzantine military commander of Georgian origin, Grigorii Bakuariani and his brother Abazii. During Second Bulgarian Kingdom Bachkovski Monastery was patronized by Bulgarian tsar Ivan Alexander. Unfortunately the only part of the original monastery that survived to our days. The murals on the walls of the monastery are from 1601 and the Church of Virgin Mary was finished in 1604. The icon of Virgin Mary Eleusa was brought here in 1310 from Georgia and miraculously survived the plunders and attacks. It is claimed to be wonder - working and attracts many pilgrims. Those who receive help sometimes donate silver and golden items that now cover the icon.

Another church on the grounds of the monastery just to the north of the main church is that of Saint Archangel dating to the 12th century. The ground floor paintings are from 1841 and painted by Zahari Zograf (famous Bulgarian artist). To the south

is another church of Saint Nikola (St. Nicholas). It was built between 1834 and 1837 with frescoes finished in 1841 also by Zograf.

Svarbiausios Bulgarijos bažnyčios

Ankstyvosios Bulgarijos bažnyčios buvo pastatytos dar prieš priimant krikščionybę - IX amžiuje. Šimtai Bulgarijos vienuolynų ir bažnyčių yra laikomi pasaulio šedevrais, išlaikiusiais unikalios ikonografijos - ikonų dažymo bei medžio drožybos – tradiciją, o saugomi rankraščiai ir relikvijos - vertinga Bulgarijos kultūrinio ir istorinio paveldo dalis.

Bulgarijos bažnyčios yra pastatytos stačiatikių stiliumi ir patyrusių ikonų tapytojų turtingai išpuoštos piktogramomis ir freskomis. Krikščionybė buvo viena iš pagrindinių priežasčių, lėmusių Bulgarijos identiteto išsaugojimą Osmanų imperijos priespaudos metu. Tuo laikotarpiu daugelis Bulgarijos bažnyčių buvo sunaikinta. Tos, kurios išliko, šiandien yra gausiai lankomos turistų.

Aleksandro Nevskio katedra

Aleksandro Nevskio katedra stovi Bulgarijos sostinėje Sofijoje. Katedra yra pastatyta neobizantiniu stiliumi ir tarnauja kaip Bulgarijos patriarcho bažnyčia. Aleksandro Nevskio katedra yra viena iš didžiausių Rytų stačiatikių katedrų pasaulyje, Sofijos simbolis ir lankomiausia turistų vieta. Katedra užima 3,170 kvadratinį metrų plotą, talpina 10 000 žmonių. Aleksandro Nevskio katedra yra kupolo formos bazilika. Auksu padengtas katedros kupolas yra 45 metrų ilgio, o jo varpinė siekia 53 metrus. Šventykla turi 12 varpų, kurių bendras svoris - 23 tonos. Sunkiausias varpas sveria 12 tonų, o lengviausias - 10 kilogramų. Interjerą puošia įvairių spalvų Italijos marmuras, Brazilijos oniksas ir kitos prabangios medžiagos.

Šv. Jurgio bažnyčia

Šv. Jurgio bažnyčia yra ankstyvosios krikščionybės raudonųjų plytų rotunda, seniausias Sofijos pastatas. Bažnyčią IV a. pastatė romėnai. Buvo atrasti trys X a. freskų sluoksniai, tačiau labiausiai bažnyčia yra žinoma savo XII - XIV a. freskomis centrinio kupolo viduje.

Šv. Sofijos bažnyčia (Hagia Sophia)

Šv. Sofijos bažnyčia yra viena iš seniausių Bulgarijos sostinės šventyklų. Bažnyčia buvo pastatyta toje vietoje, kur anksčiau buvo keletas bažnyčių ir maldos vietų. II a. tai buvo romėnų teatro vieta. Osmanų imperijos viešpatavimo metu ji tarnavo kaip mečetė.

Šis pastatas yra kryžminė bazilika su trimis altoriais. Bažnyčios grindys padengtos sudėtinga dekoratyvine ankstyvosios krikščionybės mozaika. Šv. Sofijos bažnyčia stovi senovinio nekropolio viduryje. Ji vaizduoja dieviškąją išmintį, bet ne šventas istorines piktogramas.

Šv. Nedelya bažnyčia

Šv. Nedelya, dar kitaip vadinama Didžiojo Sekmadienio bažnyčia, yra viduramžių stačiatikių šventovė, kuri ne kartą buvo sugriauta ir vėl atstatyta. Apie 1460 m. serbų karaliaus Stefano Milutino palaikai buvo atvežti į Bulgariją ir palaidoti šv. Nedelya bažnyčioje. Nauja varpinė

buvo pastatyta tam, kad tilptų 8 varpai, kuriuos bažnyčiai padovanojo kunigaikštis Dondukov - Korsakov. Bažnyčia buvo sunaikinta per užpuolimą, kuriuo metu žuvo daugiau nei 150 aukų. Po užpuolimo 1933 metais bažnyčia buvo atstatyta.

Šv. Konstantino ir Elenos bažnyčia Plovdive

Ji yra laikoma viena seniausių bažnyčių mieste. Pastatyta 337 m. senovės pagonių šventyklos vietoje ir pavadinta imperatoriaus Konstantino Didžiojo bei jo motinos Elenos vardu. Bažnyčia keletą kartų buvo sugriauta ir vėl atstatyta. Dabartinis pastatas vietinių patriotų pagalba atkurtas 1832 m. Jo didingos freskos ir piktogramos sukurtos vieno garsiausių Bulgarijos nacionalinio atgimimo dailininkų Zahari Zografo, kuris gyveno ir dirbo Plovdive apie 1836 – 1840 metus.

Rilos vienuolynas

Rilos vienuolynas X a. buvo įkurtas šv. Rilos Jono, atsiskyrėlio, kanonizuoto stačiatikių Bažnyčios. Šiandien jis yra gerbiamas kaip Bulgarijos patronas ir yra vienas iš svarbiausių Bulgarijos stačiatikių bažnyčios šventųjų. Jo asketiškas būstas ir kapas tapo šventa vieta - vienuolynu, kuris suvaidino svarbų vaidmenį dvasiniame ir socialiniame viduramžių Bulgarijos gyvenime. Vienuolynas buvo sunaikintas per gaisrą XIX a. pr. bei atstatytas apie 1834 - 1862 m.

Rilos vienuolynas - seniausias vis dar veikiantis slavų religinis centras Bulgarijoje. Tai ir įžymus meno kompleksas, garsėjantis harmoninga architektūra ir tapyba. Vienuolynas per šimtmečius buvo slavų religinės kultūros vystymosi, plitimo ir saugojimo, literatūros bei meno sklaidos centru. Dabar laikomas Bulgarijos kultūrinio tapatumo simboliu.

Bachkovski vienuolynas

Bachkovski vienuolynas yra antras pagal dydį vienuolynas Bulgarijoje ir vienas iš seniausių Rytų stačiatikių vienuolynų Europoje. Jis įsikūręs Rodopų kalnuose, dešiniajame Chepelare upės krante, 189 km nuo Sofijos ir tik 29 km į pietus nuo Plovdivo. Šis vienuolynas yra įdomus Bulgarijos, Graikijos, Bizantijos ir net Gruzijos kultūrų derinys. Vienuolyno muziejuje saugomi įvairūs ilgos ir neramos krašto praeities relikvai. Pavyzdžiui, Friedricho Barbarosos kardas, iš medžio drožti kryžiai su miniatiūromis ir daugelis kitų istorinių vertybių. Be to, vienuolyne ilsisi paskutiniojo viduramžių patriacho Evtimij (1375 - 1393) palaikai. Šiuo metu vienuolynas neveikia.

Antrosios Bulgarijos Karalystės metu Bachkovskio vienuolyną globojo Bulgarijos caras Ivanas Aleksandras. Freskos ant vienuolyno sienų yra išlikusios nuo 1601 m. Mergelės Marijos bažnyčia buvo baigta statyti 1604 m. Mergelės Marijos Eleusa piktograma buvo atvežta iš Gruzijos 1310 m. ir stebuklingai išliko per išpuolius ir plėšimus. Ši piktograma yra laikoma stebuklu ir pritraukia daug piligrimų.

Vienuolyno ansamblį sudaro dar dvi bažnyčios. Tai į pietus nuo pagrindinės šventyklos stovinti šv. Nikolo bažnyčia, pastatyta apie 1834 - 1837 m., ir šiaurinėje dalyje esanti šv. Archangelo bažnyčia, kurios pirmojo aukšto tapyba siekia 1841 m. ir yra garsaus bulgarų menininko Zahari Zografo darbas.

The most important churches in Romania

The Metropolitan Cathedral of Timișoara

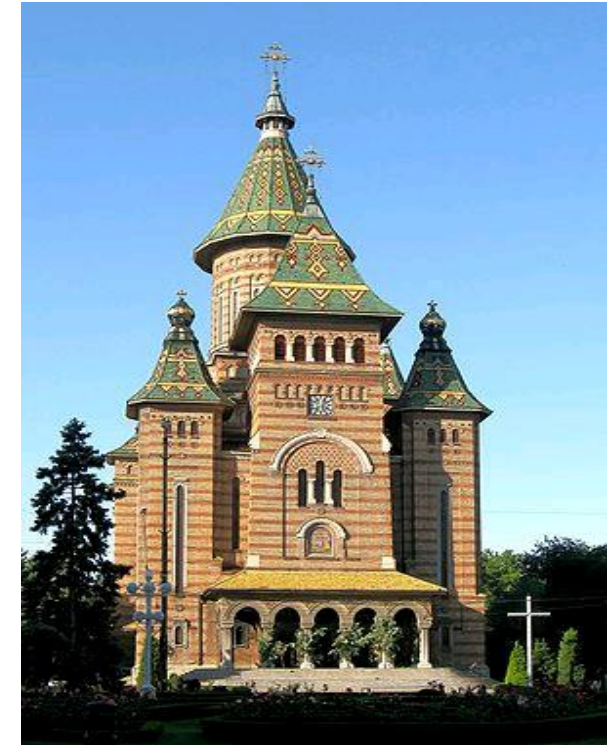
The biggest religious building in Timișoara is the Metropolitan Cathedral of Banat. It was built between 1936 and 1940 and is a symbol of the city.

Its history is entwined with the incorporation of Banat County with Romania on 28th July 1919.

Construction started on 16th March 1936 and on 20th December there was a ceremony in which the foundation was officially placed. The Cathedral was heralded in 1946 in the presence of King Mihai and prime minister Petru Groza. It is dedicated to the Three Holy Hierarchs.

The Cathedral houses the relics of Saint Iosif the New from Partoș, protector of the Romanian orthodox Christians from Banat. The Saint hails from Mount Athos and spent his last years at the Partoș Monastery.

The architecture of this building is both unique and bizarre for an orthodox edifice of such dimensions. It combines Romanian religious customs with byzantine-moldavian ones. The Cathedral boasts no less than 9 towers and 4 mini-towers. The foundation is set upon a huge panel of reinforced concrete which is supported by 1000 reinforced pillars that are placed 20 meters below the panel. The 7 bells weigh a total of 8000 kg and were made from materials acquired from the islands Sumatra and Borneo. The interior and exterior paintings were done by Atanasie Demian.

The Curtea de Argeș Cathedral

The Curtea de Argeș Cathedral is a church in Curtea de Argeș located on the grounds of a monastery and one of the most important architectural monuments in Romania.

It was built during 1514-1517, at the order of Prince Neagoe Basarab, who desired a building of unparalleled beauty to replace the old Mitropolia of Țara Românească. The church has “The Assumption of Virgin Mary” as its dedication day and it is sometimes referred to as the Episcopal Church because it was the Episcopal See between 1739 and 1748.

Originally built in the byzantine style, the church endured several restorations. Its present shape was given by French architect André Lecomte du Noüy and Romanian architect Nicolae Gabrielescu, in the last half of the 19th century. The restoration works were finished in 1885 and the church was dedicated 12 October 1886.

“The legend of master Manole”, which is directly connected to the name of Curtea de Argeș Monastery, says that the ruler hired the greatest masters to build the place of worship. But all that they had built during the day fell apart during the night. So one night Manole had a dream, showing him that the construction would resist only if he built his wife in one of the walls. The next day, when his wife Ana came to bring him food, Manole built her in the South wall. When all was

ready, Neagoe Basarab was impressed by the beauty of the Monastery, and ordered his servants to take the stairs that led to the roof so that the

masters could not come down and built a more beautiful church. Then Manole manufactured some sieve wings so he could fly, but he crushed. It is said that a spring, representing Manole's tears, appeared on the spot where he touched the land. The spring actually exists, and it is near the monastery.

The church of Hurezi Monastery

Hurezi monastery, the most important foundation belonging to martyr voivode Constantine Brâncoveanu (1688-1714) was built between 1690 and 1693 and the great church of the establishment was hallowed on the 8th of September 1693.

The monastery, the largest manastic ensemble from Romania, is built in the north of Oltenia, on the banks of river Romanii de Jos, in the village which at that time was called Hurezi (the nowadays Romanii de Jos). It is a natural spectacular background, under Căpățâni mountains, where loneliness and peacefulness is troubled only by the squeal of the eagle owls, after which the place was named. According to the local legend, the craftsmen hired by Constantine Brâncoveanu to build a grand monastery had to work, because of the Turks, mostly during the night, when only the eagle owls were heard. The building is a remarkable achievement of the Brâncovenesc art, which is distinguished through originality and the mastery of the lines and colours.

The church of the monastery, situated in the center of the precinct has Holy Emperor Constantine and Holy Empress Helena as its patrons. Built on a three-cusped plan, the church has a typical Brâncovenesc church porch with archways supported by ten columns made of stone, decorated with ornaments specific to the late Renaissance. The building shelters a very valuable ensemble of wall painting, painted between 1692 and 1694 by Greek and Romanian craftsmen. Besides the religious scenes, in the pronaos there are the portraits of the noble families: Brâncoveanu, Basarabi and Cantacuzino.

Constantine Brâncoveanu transformed Hurezi monastery into a powerful cultural centre from Wallachia. Here he founded a famous library, where approximately 4000 volumes are kept today.

On the 15th of August 1714, Constantine Brâncoveanu, accused of hostile plans against the Turks was executed in Istanbul, together with his four sons (Constantine, Stephen, Radu and Matthew). They are all venerated by the Romanian Orthodox Church under the name Holy Martyrs Brâncoveni.

Being recognised for its value towards humanity, Hurezi monastery, Constantine Brâncoveanu's most important foundation was included on the UNESCO World Cultural Heritage list in 1993.

Church Michael Vodă from Bucharest

Michael Vodă Monastery is one of the oldest constructions from Bucharest, kept until today. Founded in 1594 by voivode Michael the Brave, the church was placed on the top hill situated in front of the Michael Vodă Bridge, a hill which later will be called Michael Vodă.

Regarding the foundation of the monastery there is a legend. According to it, during one very cold winter, sometime between 1589 and 1591 Michael, the future voivode, is caught by

order of Alexander Vodă the Mean, on the ground that he had hatched out plots in order to get the leadership. On the way to the execution place, Michael promises that he will build a monastery on the near by hill, if he saves his neck from this situation. When seeing Michael, the executioner overwhelmed by his personality and frightened, had thrown the axe and had fled, and at the members of the community's pressure the convict was freed. Thus, Michael keeps his promise to God and builds a monastery.

The monastery was built in Byzantine style and Saint Nicholas is its patron .This detail is supported by the long three-cusped shape of the church. Its exterior architecture is special. Thus, its exterior sides are divided into two by a girdle. These sides, according to the way of building, characteristic to the 16th century, present stripes of apparent brick laid in rows, interlaid with plastered areas. The monastery displays a special archeological interest, as, here, in its yard, was found a site that contained 3000 years old Geta-Dacian objects.

Surrounded by walls and in the shape of a fortress, the complex of the monastery suffered various transformations along time. In January 1985 the monastery was prosed for demolition, in order to make way for the symbol of communism, the People'a House. After a short time, the annexes of the monastery, as well as the wall were demolished. Due to the protests and the memoirs sent by some intellectuals of the time, people in charge during the communist regime decided to save the church by moving it from the hill where it was founded by Michael the Brave . In 1985 the building was moved downgrade on a 289 metres distance and was lowered vertically by 6.2 metres. The operation was considered, at that time, an important performance.

Church Saint Nicholas from Densuș

Dating back to the 13th century, the church "Saint Nicholas" from Densuș is one of the oldest buildings of Byzantine rite from Romania. Historian Nicolae Iorga called the church "unmatched throughout the Romanians".

The halidom from Densuș is unique in Romania due to the fact that it probably is the oldest church in the country where sermons are held, the only one of such old age in which sermons where held ceaseless since it was established until present day. It is situated in the Transylvanian area called Țara Hațegului, which is considered by many historians as the birthplace of Romanian orthodoxy, as here there are many churches built on the ruins of some Roman temples (in the 13th and 14th centuries).

Built from Roman processed stones, brought from the ruins of Ulpia Traiana Sarmizegetusa colony, situated near by, the church has a novel appearance which does not hide though, the stylistic marks of the late Romanic. The nave is square and the pronaos is really special because it has no roof. The roof is made of slates of rock. The interior wall painting, on an ultra-marine blue background dates back to the 15th century and the craftsman who painted it left a simple signature: Stephen. It appears that the representation of the Holy Trinity painted by him at Densuș is one of the most beautiful in the orthodox world.

The past of the halidom is lost in the mist of time and is rather controversial because there are several theories regarding this aspect : according to the first theory it originally was general Longinus Maximus' mausoleum (who was killed by the Dacians), according to the second theory it is a church placed on the ruins of a Roman temple dedicated to God Mars, according to the third theory it dates from the 15th century, and according to the fourth theory it dates from the last quarter of the 13th century.

From 1991 the church from Densuș is on the list of monuments proposed to be part of the UNESCO Heritage.

The Hodoș-Bodrog Monastery

The Hodoș-Bodrog Monastery is one of the oldest monastic institutions belonging to the Romanian Orthodox Church. The monastery is attested from the 12th century. It was initially founded on the northern bank of the lower Mureș River (in western Romania, between the current city of Arad and the Hungarian border).

Local legend says that the monastery was built by the Christians who resided nearby. It is believed that a bull unearthed an icon of Virgin Mary with Baby Jesus and that the place where this painting was found is where the monastery was built. To confirm this tale, the church exhibits the skull of the bull that supposedly discovered the icon and the icon itself. The Hodoș-Bodrog Monastery was first recorded in a charter document of the Arad chapter of the church, dated 1177. Other documents have been dated 1216, 1233, and 1278.

The present church of the monastery was built around 1370, according to a triconch plan, at a time when this architecture was spreading to Moldavia and Wallachia, the other Romanian provinces. The interior frescoes date from 1658. Restoration works were done between 1938-1940, as well as 2009-2010.

In the 18th century, youths who wanted to become priests studied here. Moreover, children of peasants were taught to read and to write here.

The monastery also boasts a large and valuable collection of religious art.

The Church of the Putna Monastery

The Putna Monastery is an orthodox halidom and one of the most important Romania cultural, religious and artistic centres. It lies in the north of Moldova, at 33 km from Rădăuți. The monastery was an important cultural centre: manuscripts were copied and valuable miniatures were made here. The halidom boast a rich museum, filled with embroideries, manuscripts, objects of worship, icons et al.

It was built and dedicated by Prince Ștefan the Great who was sanctified in 1997 because of the work he did to protect and help with the development of Christianity. Right after Ștefan the Great won the battle in which he conquered the Chilia citadel, he began work on the monastery as a means to give thanks to God, on July 10, 1466 - the church was to be dedicated to the Virgin Mary. The building was finished in 1469, but was consecrated on the 3rd of September 1470. The Prince's tomb is located in the church. Legend says that, in order to choose where the monastery would be built, Ștefan fired an arrow from a nearby mountaintop and picked the lot according to where the arrow landed.

The original church was subjected to a great deal of transformations during 1653-1662. However, the initial architectonic lines, which reflected the Moldavian custom of combining gothic, byzantine and renaissance, were kept.

In order to assert the importance of the Putna Monastery, the poet Mihai Eminescu named it "the Romanian Jerusalem".

The Church of the Voroneț Monastery

Voroneț is a monastery in Romania, located in the town of Gura Humorului, Moldavia. It is one of the famous painted monasteries from southern Bukovina, in Suceava County. Between May and September 1488, Ștefan the Great built the Voroneț Monastery to commemorate the victory at Battle of Vaslui.

Legend says that Ștefan the Great visited Saint Daniil the Hermit to ask for advice regarding his current battle with the Turks. After he won the battle against the Turks, the Prince kept his promise of building this magnificent church, dedicated to Saint George, bringer of victory in battle.

Often known as the "Sistine Chapel of the East", the frescoes at Voroneț feature an intense shade of blue known in Romania as "Voroneț blue". The exterior walls — including a representation of the Last Judgment on the west wall — were painted in 1547 with a background of vivid cerulean blue. This blue is so vibrant that art historians refer to Voroneț blue the same way they do Titian red.

Voroneț is a masterpiece of Romanian craftsmanship and is part of the UNESCO patrimony.

The wooden church from Budești-Josani

The wooden church from Budești-Josani, which has Saint Nicholas as its patron, is built on a small hill, dominating the central area of the village. Built up by the local community, in 1643, the building comes into focus through its monumentality and artistic value, thus being the amplest wooden church in the historical Maramureș.

Of noticeable dimensions considering the material from which it was built (18 metres long, 8 metres width, 26 metres the height of the tower), the church from Budești-Josani has the three traditional chambers, that is the polygonal apse of the altar, the nave and the pronaos, both rectangular. The three chambers of the church have a unique roof made of tile of wood, with quick downgrades, double eaves all around, which have a very important role in protecting the walls against humidity. Above the pronaos arises clean-limbed the spire, framed by four little towers, an element of singularity in the architecture of the historical Maramureș. The folk wall paintings date back to 1762. The light, shining, clean and harmonized colours predominate. Inside the church a large number of icons painted on wood, dating back to the 16th and 17th centuries, or even older, as well as a valuable collection of icons painted on glass are preserved. Among the most interesting ones is the one representing Saint John the Bapthizer.

Inside the church is kept a part of Pinteia the Brave's chain mail, a legendary outlaw from Maramureș, who is said to have left, he himself, his shirt of chain mail and helmet within the care of the church, after the fight against the Tartars in 1717 .

The precious historical monument was included on the UNESCO World Heritage list, in December 1999.

The Unification Cathedral from Alba Iulia

The Cathedral from Alba Iulia, which is dedicated to the Holy Trinity, was built between 1921 and 1922, in the west of the Alba Iulia citadel. Since 1975 it has served as Episcopal See of the Orthodox Church.

The Cathedral, commonly referred to as the Unification Cathedral, is a symbol of Romania's religious unity and a monument of its political unification. The first monarchs of the Unified Romania, King Ferdinand I and Queen Maria, were crowned in the cathedral, on 15 October 1922. This event sanctioned the document from 1st December 1918 which stipulated the formation of Greater Romania.

The Cathedral's architectural style is a symbiosis of old Romanian styles. It was inspired by the royal church from Târgoviște and it aggregates to the romantic current that Romanian art was subjected to in the last decades of the past century. This current exploited medieval art from the south of the Carpathians. The byzantine plan of the building was that of architect V. Gh. Ștefănescu and the construction work was supervised by engineer T. Eremia.

The sides of the entrance are marked by the portraits of Ferdinand I and Maria – monarchs of the Greater Romania. The interior also boasts a portrait of Prince Mihai the Brave – the first person who secured a union of the Romanian principalities. These three paintings highlight the historical importance of the Cathedral.

Svarbiausios Rumunijos bažnyčios

The Metropolitan Cathedral of Timișoara

Metropolijos Banato katedra yra didžiausias religinis pastatas Timisoaroje. Ji buvo pastatyta 1936-1940 m. ir tapo miesto simboliu. Šios katedros istorija siejama su Banato grafystės susivienijimu su Rumunija 1919 m. liepos 28 d.

Statyba prasidėjo 1936 m. kovo 16 d., o gruodžio 20 d. per specialią ceremoniją buvo oficialiai padėti pamatai. Katedra buvo atidaryta 1946 m. dalyvaujant karaliui Mahai ir Ministrui Pirmininkui Petru Groza. Ji yra skirta trimis šventiesiems hierarchams.

Katedroje yra Šv. Iosifo iš Patros palaikai, jis yra Rumunijos ortodoksų krikščionių globėjas. Jis atvyko iš Athois kalno ir praleido paskutiniuosius gyvenimo metus Partos vienuolyne.

Katedros architektūra yra unikali ir tuo pačiu metu keista tokio masto ortodoksų pastatui. Joje jungiasi Rumunijos religiniai papročiai ir Moldavijos bizantinė tradicija. Katedra gali pasigirti ne mažiau kaip 9 bokštais ir 4 bokšteliais. Pamatai yra padėti ant didžiulio armuoto betono panelio, kuris yra palaikomas 1000 armuotų stulpų, sudėtų 20 m po paneliu. Katedros 7 varpai sveria 8000 kg. Jie buvo išlieti iš medžiagų, atvežtų iš Sumatros bei Borneo. Išorinės ir vidinės tapybos autorius Atanasie Demian.

Hurezi vienuolynas

Hurezi vienuolynas, priklausantis kankiniui vaivadai Konstantinui Brancoveanui (1688-1714), buvo pastatytas 1690–1693 metais, o didžioji bažnyčia buvo pašventinta 1693 m. rugsėjo 8 d.

Vienuolynas, turintis didžiausią vienuolių bendruomenę Rumunijoje, yra pastatytas į šiaurę nuo Oltenijos, ant upės Romanii de Jos kranto, gyvenvietėje, kuri tuo metu buvo vadinama Hurezi (šiandien Romanii de Jos). Ši vieta Capatanii kalnuose sukuria vienuolynui natūralų įspūdingą foną, nes vienatvę ir ramybę čia drumsčia tik didžiojo apuoko ūkavimas. Pagal legendą, Konstantino Brancoveanu samdomi meistrai, norėdami kuo greičiau pastatyti didįjį vienuolyną turėjo dirbti dažniausiai naktį, kai girdėdavosi didysis apuokas. Pastatas yra žymus Brancovenesc'o meno ženklas, pasižymintis bei linijų ir spalvų originalumu.

Vienuolyno bažnyčia globojama šv. imperatoriaus Konstantino ir šv. imperatorienės Elenos. Jos tipiško Brâncovenesco bažnyčios prieangio arkas laiko dešimt akmens kolonų, papuoštų vėlyvojo renesanso ornamentais. Pastato gilumoje yra labai vertingų sieninės tapybos darbų, sukurtų Graikijos ir Rumunijos meistrų 1692–1694 metais. Čia galima rasti ne tik religinių scenų, bet ir kilmingų šeimų portretų: Brancoveanu, Basarabi ir Cantacuzino. Konstantinas Brancoveanu pavertė Hurezi vienuolyną galingu Vlajijos kultūros centru. Čia jis įkūrė garsiąją biblioteką, kurioje yra laikoma maždaug 4000 knygų.

1714 metais rugpjūčio 15 d. Konstantinas Brancoveanu, kaltinamas priešišku planu prieš turkus kurstymu, kartu su savo keturiais sūnumis (Constantine, Stephen, Radu ir Matthew) buvo nužudytas Stambule. Jie visi yra garbinami Rumunijos stačiatikių bažnyčios kaip šventieji Brâncovenijos kankiniai. Hurezi vienuolynas, svarbiausias Konstantino Brancoveanu paminklas, buvo įtrauktas į UNESCO Pasaulio kultūros paveldo sąrašą 1993 metais.

Mykolo Vodos bažnyčia Bukarešte

Mykolo Vodos vienuolynas yra vienas seniausių iki šių dienų saugomų Bukarešto pastatų. Jis buvo įkurtas vaivados Mykolo Brave 1594 metais. Bažnyčia pastatyta ant kalvos, esančios priešais Mykolo kalną, kuris vėliau bus vadinamas Mikolas Voda.

Anot vienuolyno legendos, vieną labai šaltą žiemą, tarp maždaug 1589 ir 1591 metų, būsimasis vaivada Mykolas yra pagaunamas Aleksandro Vodos įsakymu ir kaltinamas sąmokslu. Kelyje į mirties nuosprendžio įvykdymo vietą, Mykolas žada, kad jis pastatys vienuolyną ant šalia esančios kalvos, jei jam bus dovanota gyvybė. Budelis, priblokštas Mykolo asmenybės, išsigando, metė kirvį ir pabėgo. Bendruomenės narių sprendimu nuteistasis buvo paleistas. Taigi, Mykolas ištesėjo savo pažadą Dievui ir pastatė vienuolyną.

Šventasis Mykolojus yra šio ypatingos architektūros vienuolyno globėjas. Pastato išorinės sienos pagal XVI amžiaus pastatų charakteristiką plytelių juostomis yra padalintos į dvi dalis. Vienuolynas kelia didelį archeologinį susidomėjimą, nes jo kieme buvo rasta aikštė, kuriai, manoma, yra 3000 metų ir ji mena daug laikus.

Apsuptas sienų ir ginamas tvirtovės vienuolyno kompleksas per ilgą laikotarpį patyrė įvairių pakeitimų. 1985 metais sausio mėn. vienuolyną buvo siūloma nugriauti, nes norėta nutiesti kelią komunizmo simbolio link. Tačiau protestai ir moksliniai straipsniai, siunčiami kai kurių intelektualų, net komunistinio režimo metais padėjo išsaugoti vienuolyną. Jis buvo perkeltas ten, kur buvo Mykolo Brave įkurtas. 1985 metais pastatas buvo nuleistas 289 metrų žemiau ir sumažintas vertikaliai 6,2 metrų. Tačiau tai, kad vienuolynas išliko ir veikė tuo metu buvo labai svarbus įvykis.

Church Saint Nicholas from Densus

Šventovė yra unikali, nes tai yra turbūt seniausia Rumunijoje bažnyčia, kurioje yra sakomi pamokslai ir laikomos mišios ir vienintelė tokio senumo, kur pamaldos laikomos be perstojo nuo jos įkūrimo iki šios dienos. Ji yra Transilvanijos srityje, vadinamoje Ţara Haţegului, kuri istorikų laikoma kaip rumunų ortodoksijos gimimo vieta, kadangi čia yra daug bažnyčių, pastatytų ant senų Romėnų šventovių griuvėsių (XIII–XIV a.).

Iš Ulpia Traiana Sarmizegetusa kolonijos griuvėsių atvežtų, romėnų apdirbtų akmenų pastatyta bažnyčia įgavo naują išvaizdą, tačiau ji neslepia vėlyvojo romaninio stiliaus žymių. Nava yra kvadrato formos, o išskirtinis prieangis neturi stogo. Stogas dengtas akmeniniu skalūnu. Vidinė ultramarininė foninė sienų tapyba datuojama XV a., joje yra likusi meistro žymė – paprastas parašas: Stephen. Pasirodo, kad šioje bažnyčioje jo nutapyta Šventa Trejybė yra viena nuostabiausių stačiatikių pasaulyje.

Šventovės praeitis yra miglota ir gana prieštaringa, nes yra kelios jos atsiradimo teorijos. Pagal pirmą teoriją, manoma, kad pradžioje šis pastatas buvo daug nužudyto romėnų generolo Longinus Maximus mauzoliejus, pagal kitą teoriją bažnyčia pastatyta ant romėnų šventovės, skirtos karo dievui Marsui, pamatų. Pagal trečią teoriją ji datuojama XV a., o pagal ketvirtąją XIII a. pabaiga.

Nuo 1991 m. Densus bažnyčia yra sąrašė saugomų paminklų, pasiūlytų tapti UNESCO paveldo dalimi.

The Hodoş-Bodrog Monastery

Hodos-Bodrog vienuolynas yra vienas seniausių Rumunijos ortodoksų bažnyčios vienuolynų. Jis datuojamas XII a. Pirmasis vienuolynas buvo pastatytas ant šiaurinio Mures upės kranto (vakarinėje Rumunijos dalyje, tarp dabartinio Arado miesto ir Vengrijos sienos).

Vietinė legenda byloja, kad vienuolynas buvo pastatytas netoliese gyvenusių krikščionių po stebuklingo įvykio. Tikima, kad bulius lauke iškapstė Mergelės Marijos su kūdikiu Jėzumi ikoną ir toje vietoje buvo pastatytas vienuolynas. Šią legendą patvirtina bažnyčioje eksponuojama buliaus, radusio ikoną, kaukolė bei pati ikona.

Hodos-Bodrog vienuolynas teisiniuose dokumentuose pirmą kartą minimas 1177 m. Kiti dokumentai datuojami 1216, 1233 ir 1278 m.

Vienuolynui priklausanti dabartinė bažnyčia buvo pastatyta apie 1370 m. Vidinės freskos datuojamos 1658 m. Restauravimo darbai buvo atlikti 1938-1940 bei 2009-2010 metais. XVIII a. šiame vienuolyne studijavo jaunuoliai, norintys tapti kunigais. Be to, valstiečių vaikai čia buvo mokomi skaityti ir rašyti.

Vienuolynas gali pasigirti didžiule vertinga religinio meno kolekcija.

Putna vienuolyno bažnyčia

Putna vienuolynas yra stačiatikių sanktuariumas ir vienas svarbiausių Rumunijos kultūros, religijos ir meno centrų. Jis yra Moldovos šiaurėje, 33 km nuo Rădăuţi. Vienuolynas visada svarbus kultūrinis centras: čia kopijuoti rankraščiai ir pateiktos vertingos miniatiūros. Šventyklos pasididžiavimas yra turtingas muziejus, kuriame gausu siuvinių, rankraščių, garbinimo objektų, piktogramų ir kt.

Bažnyčia buvo pastatyta ir skirta princui Stefanui Didžiajam, kuris tapo šventuoju 1997 metais dėl krikščionybės saugojimo ir plėtros. Iškart po Štefano Didžiojo laimėto mūšio, kuriame jis užkariavo Chilia tvirtovę, buvo pradėtas statyti vienuolynas kaip padėka Dievui. 1466 metais liepos 10 dieną bažnyčia buvo suteiktas Mergelės Marijos vardas. Pastatas buvo baigtas 1469 metais, o pašventintas 1470 metais rugsėjo 3 dieną. Šioje bažnyčioje yra ir

ją pastačiusio princo kapas. Legenda sako, jog rinkdamas vienuolyno vietą, Stefanas užlipo ant netoliese esančios kalno viršūnės, uždegė strėlę ir paleido ją. Ten, kur nukrito strėlė, jis pastatė vienuolyną. Bažnyčia buvo perstatoma 1653-1662 metais, tačiau pradinės architektūrinės linijos, kurios atsispindi moldavų paprotį derinti gotikinį, bizantinį ir renesanso stilius, buvo išlaikytos.

Pabrėždamas Putnos vienuolyno svarbą poetas Mihai Eminescu pavadino jį Rumunijos Jeruzale.

The Church of the Voroneț Monastery

Rumunijoje, Gura Humorului mieste, yra Veroneto vienuolynas. Tai vienas žinomiausių tapytų vienuolynų pietų Bukovinoje, Suceavos grafystėje. Jį 1488 m. pastatė Steponas Didysis, kaip padėką už pergalę Vaslui mūšyje.

Legenda byloja, kad Steponas Didysis aplankė atsiskyrėlį Daniilą, kad pasitartų dėl artėjančio mūšio su turkais. Paklausęs patarimų ir laimėjęs mūšį, princas tesėjo savo pažadą ir pastatė nuostabią bažnyčią, skirtą šv. Jurgiui, atnešusiam sėkmę mūšyje.

Šventovė dėl savo tapybiškumo dažnai vadinama Rytų Siksto koplyčia. Voroneto vienuolyno freskos išsiskiria labai intensyviu būdingu mėlynu atspalviu, kuris Rumunijoje vadinamas Voroneto mėlyna spalva. Išorinės sienos – įskaitant Paskutiniojo Teismo sceną ant vakarinės sienos – ryškiai žydrame fone buvo nutapytos 1547 m. Šios žydros spalvos ekspresyvumas meno istorikų yra lyginamas su Titiano raudona spalva.

Voronetas yra rumunų meistriško šedevras ir yra globojamas UNESCO.

Budesti-Josani Šv. Nikolo bažnyčia

Budesti-Josani kaimo medinė Šv. Nikolo bažnyčia pastatyta kaimo centre, ant mažos iškilusios kalvos. Bažnyčia pastatyta 1643 m. vietinės bendruomenės pastangomis. Ji verta dėmesio dėl savo monumentalumo ir meninės vertės, nes tai yra didžiausia medinė bažnyčia Maramureš apylinkėse. Atsižvelgiant į medžiagą, iš kurios ji buvo pastatyta, verti dėmesio yra bažnyčios matmenys: ji yra 18 metrų ilgio, 8 metrų pločio ir turi 26 metrų aukščio bokštą. Budesti-Josani bažnyčia turi tris tradicines sales, kurios sudaro daugiakampę altoriaus apsidę, navą ir prieangį (abudu stačiakampiai). Bažnyčią dengia unikalus medinių čerpių stogas su dviguba aplink besitęsiančia pakraige, kuri yra labai svarbi apsaugant sienas nuo drėgmės. Virš prieangio iškyla smailė, apsupta keturių mažų bokštelių. Ji yra ypatingas elementas istorinėje Maramures architektūroje.

Liaudies tapyba ant sienų datuojama 1762 m. Vyrauja šviesios, ryškios, grynos ir harmonizuojančios spalvos. Viduje yra išsaugota daug medinių ikonų, datuojamų XVI-XVII a. ar net senesnių, bei vertinga ant stiklo tapytų ikonų kolekcija. Viena įdomiausių ikonų vaizduoja šv. Joną Krikštytoją.

Bažnyčioje yra saugoma dalis legendinio Pintea Narsiojo iš Maramures grandininių šarvų ir šalmas, kuriuos jis pats čia paliko po mūšio su totoriais 1717 m. Šis brangus istorinis paminklas buvo įtrauktas UNESCO pasaulio paveldo sąrašą 1999 m. gruodį.

Šventosios Trejybės katedra Alba Iulioje

Šventosios Trejybės katedra Alba Iulioje yra pastatyta tarp 1921 ir 1922 metų, į vakarus nuo Alba Iulios citadelės. Nuo 1975 metų joje veikia stačiatikių bažnyčios vyskupija.

Katedra, paprastai minima kaip Susivienijimo katedra, yra Rumunijos religinės vienybės ir politinio susivienijimo simbolis. 1922 m. spalio 15 dieną katedroje buvo karūnuoti pirmieji suvienytos Rumunijos monarchai Ferdinando I ir karalienė Marija. Šis įvykis patvirtino 1918 metų gruodžio 1-osios dokumentą, kuris skelbė apie Didžiosios Rumunijos sukūrimą.

Katedros architektūra atspindi senų Rumunijos stilių simbiozę. Praėjusio amžiaus paskutiniųjų dešimtmečių architektus žavėjo karališkoji bažnyčia Targoviste ir romantizmo epocha, kuri smarkiai veikė Rumunijos meną. Be to, išliko stipri nuo pietinių Karpatų kalnų atkeliavusi viduramžių meno įtaka. Pastato bizantinis planas buvo sukurtas architekto V. Gh. Ștefănescu, o statybos darbus prižiūrėjo inžinierius T. Eremios.

Įėjimai į katedrą yra pažymėti Didžiosios Rumunijos monarchų Ferdinando I ir Marijos portretais. Vidų puošia princo Mihai Brave, kuris pirmasis sustiprino Rumunijos kunigaikštysčių sąjungą, portretas. Šie trys paveikslai pabrėžia istorinę katedros svarbą.

Content / Turinys

Lithuania / Lietuva	1
Italy / Italija	9
Turkey / Turkija	14
Poland / Lenkija	19
Bulgaria / Bulgarija	25
Romania / Rumunija	31

This booklet is made with financial support of European Union and representing our opinion

Šis projektas finansuojamas remiant Europos Komisijai. Šis leidinys atspindi tik autorių požiūrį, todėl Komisija negali būti laikoma atsakinga už bet kokį jame pateikiamos informacijos naudojimą

Švietimo ir kultūros GD

Mokymosi visą gyvenimą programa

This booklet is made of students' materials from:
Leidiny sudarytas iš projekte dalyvaujančių mokyklų mokinių surinktos medžiagos:

Vilniaus Simono Konarskio vidurinė mokykla (Lithuania)
Gimnazjum im. Mikołaja Kopernika w Zalesiewie (Poland)
Direzioe Didactica I Circolo Caserta (Italy)
11 Osnovno Uchilishte "Elin Pelin" (Bulgaria)
Scoală Cu Clasele I-VIII Varias (Romania)
Ozel Isikkent İlkogretim Okulu (Turkey)
Under the teachers' guidance

People from Lithuanian school, who have contributed their skills to producing this booklet, are:

Vilniaus Simono Konarskio vidurinės mokyklos mokytojai, kurie labiausiai prisidėjo prie leidinio parengimo:

Anna Grabštunovič
Liucina Jaglinska
Valerijus Jaglinski
Beata Kovalevska
Elvina Kuginienė
Joanna Markovska
Božena Prokopovič
Danutė Pudžiuvėlienė
Lina Spetylaitė
and others.